

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У-6/25**, рјешавајући захтјев **Кемала Адемовића**, замјеника **предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, за доношење привремене мјере, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка е) и члана 64 ст. (1) и (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник БиХ“ бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Сеада Палаврић, предсједница

Валерија Галић, потпредсједница

Angelika Nußberger, потпредсједница

Мирсад Ћеман, судија

Helen Keller, судија

Ledi Bianku, судија

Марин Вукоја, судија

на сједници одржаној 7. марта 2025. године донио је

ОДЛУКУ О ПРИВРЕМЕНОЈ МЈЕРИ

Усваја се захтјев **Кемала Адемовића, замјеника предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, за доношење привремене мјере.

Привремено се ставља ван снаге Закон о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација („Службени гласник РС“ број 19/25).

Ова одлука ступа на снагу одмах и производи правно дјеловање од дана ступања на снагу Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација („Службени гласник РС“ број 19/25) до доношења коначне одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине о поднесеном захтјеву.

Одлуку објавити у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“, „Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине“, „Службеном гласнику Републике Српске“ и „Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Кемал Адемовић, замјеник предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: подносилац захтјева), поднио је 6. марта 2025. године Уставном суду захтјев за оцјену уставности Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација („Службени гласник РС“ број 19/25).
2. Подносилац захтјева је, на основу члана 64 Правила Уставног суда, затражио да Уставни суд донесе привремену мјеру којом би се забранила примјена Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација до доношења коначне одлуке Уставног суда о захтјеву за оцјену уставности.

II. Захтјев

а) Наводи из захтјева

3. Подносилац захтјева сматра да оспорени Закон о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација није у складу са чл. I/2, II/1, II/2, II/3.ф), г), х) и и), II/4, II/6, II/7, II/8. и III/3.б) Устава Босне и Херцеговине, затим чл. 8, 9, 10, 11 и 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чл. 17, 18, 19, 22 и 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима (у даљњем тексту: МПГПП).

4. Подносилац захтјева је најприје указао на кључне одредбе оспореног Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација, који уводи нову категорију „непрофитних организација“ и „агенте страног утицаја“ темељених на страном финансирању. Затим је навео да тај закон прописује обавезу регистрације тих организација у посебан регистар, означавање свих њихових материјала, те могућност санкција, укључујући и забрану рада, ако организације не поштују прописане услове. У вези с тим, сматра да из цитираних одредби несумњиво произлази да се увођењем потпуно нове категорије удружења и фондација сходно извору финансирања, уписивањем у посебан регистар, наметањем обавезе означавања свих материјала тих удружења и фондација врши њихова стигматизација. Затим сматра да се предвиђањем могућности изрицања санкција удружењима и фондацијама који не поступају у складу с тим обавезама и, у коначници, могућности забране обављања рада тих удружења и фондација врши дискриминација у погледу иностраних донација и ставова организација цивилног друштва. Наведеним поступањем, према оцјени подносиоца захтјева, врши се директна дискриминација удружења и фондација који примају иностране донације, те се отежава њихов рад, као и дискриминација лица која финансијски подржавају рад удружења и фондација на основу њиховог држављанства. У том погледу, подносилац захтјева је указао да је Европски суд правде у предмету број Ц-78/18, те у сличном предмету против Мађарске закључио да такво нормирање законодавца представља дискриминацију. С обзиром на то, сматра да је оспорени закон супротан одредбама члана 14 Европске конвенције и члана 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију, члана 26 МПГПП те члана II/4. Устава Босне и Босне и Херцеговине.

5. Надаље, подносилац захтјева истиче да оспорени закон који намеће обавезу пријављивања страних донација и помоћи крши основна људска права и слободе, укључујући и право на слободу удруживања и право на поштовање приватног живота. Према његовој

оцјени, те одредбе односно обавезе могу створити негативну перцепцију о организацијама и ограничити њихову слободу дјеловања. У том погледу указује да ограничавање слободе удруживања, према судској пракси Европског суда, може бити оправдано само ако постоје оправдани циљеви, што овдје није довољно образложено. Такође, сматра да такво законодавство може имати одвраћајући учинак на стране донаторе, који би се могли суздржати од помоћи организацијама због страха од прекомјерне контроле и објављивања података. Осим тога, подносилац захтјева сматра да Закон оставља нејасноће у погледу дефиниције „друге врсте помоћи“, што додатно компликује примјену Закона и може узроковати несигурност за организације и њихове донаторе.

6. Надаље, према мишљењу подносиоца захтјева, постоји нескладност спорног закона са Законом о заштити личних података јер оспоравани закон не обезбјеђује услове за закониту и правичну обраду личних података, што га чини правно упитним. Сматра да спорни закон, осим тога, превише широко дефинише политичко дјеловање невладиних организација, укључујући и активности које могу бити интерпретиране као покушај формирања јавног мњења ради постизања политичких циљева, што угрожава слободу изражавања и рад невладиних организација. Такође, оспоравани закон нарушава основна људска права, укључујући и слободу мисли, савјести, вјере и изражавања, што је у супротности с Уставом Босне и Херцеговине и међународним конвенцијама. Подносилац захтјева сматра да Закон одступа од европских норми попут Препорука Савјета Европе о правном статусу невладиних организација, те приоритета Европске комисије за чланство Босне и Херцеговине у ЕУ јер ограничава развој цивилног друштва и тиме удаљава Босну и Херцеговину од европског пута. Поред наведеног, у захтјеву се указује на нескладност с Европском конвенцијом јер Закон ограничава слободу удруживања, што представља противзаконито и несразмјерно мијешање у право на слободу удруживања. У том контексту, подносилац захтјева се позвао на пресуду Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) у предмету *Ecodefence и други против Русије* наводећи да је Европски суд утврдио да су обавезе, ограничења и санкције који су удружењима и другим учесницима цивилног друштва у Русији били наметнути Законом о страним агентима имали обесхрабрујући учинак те су представљали незаконито и несразмјерно мијешање у право на слободу удруживања.

7. На крају, подносилац захтјева је указао на Мишљење Венецијанске комисије CDLAD(2023)016 од 13. јуна 2023. године док је оспорени закон још био у фази нацрта. У том мишљењу су, како је наведено, такође наглашени озбиљни недостаци у Нацрту закона, те је наведено: „С обзиром на постојеће озбиљне недостатке Нацрта закона, ODIHR и Венецијанска

комисија позивају власти Републике Српске да поново размотре његово усвајање и да се укључе у даљње консултације са свим актерима с циљем гарантовања уживања права на слободу удруживања и слободе изражавања у Републици Српској, уз проширење дјелокруга прописа. Уколико органи јавне власти ипак наставе с процедуром доношења овог нацрта закона, неопходно је јасно образложити потребу за тим. То подразумијева процјену ризика сектора цивилног друштва и значајно ревидирање и побољшање постојећих нацрта одредби како би се обезбиједила усклађеност с принципима правне сигурности, легитимитета, неопходности и пропорционалности у складу с међународним стандардима људских права.“

б) Наводи из захтјева за доношење привремене мјере

8. Подносилац захтјева сматра да је доношење привремене мјере неопходно како би се спријечиле штетне последице које би произашле из примјене оспораваног закона за Босну и Херцеговину. Сматра да би оспорени закон омогућио дискриминацију удружења, што би у коначници могло резултирати забраном рада појединих удружења или значајном финансијском и другом штетом за њихов рад и дјеловање. Надаље, наводи да би то допринијело неусклађености домаћег правног система с правним системом Европске уније и европском правном стечевином, што би могло значајно утицати на европски пут Босне и Херцеговине. Осим тога, сматра да би примјена оспораваног закона нарушила права и слободе зајамчене Уставом Босне и Херцеговине и међународним конвенцијама. Напоследку, истиче да би примјена оспораваног закона могла проузроковати несагледиву штету угледу Босне и Херцеговине, слободном и демократском друштву те напретку Босне и Херцеговине на европском путу.

III. Релевантни прописи

9. **Закон о удружењима и фондацијама Републике Српске** („Службени гласник РС“ бр. 52/01 и 42/05)

За потребе ове одлуке користи се текст прописа који је у службеном гласилу објављен само на српском језику, али лекторисан на службене језике у Босни и Херцеговини, а који у релевантном дијелу гласи:

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Законом о удружењима и фондацијама (у даљњем тексту: Закон) уређује се оснивање, регистрација, унутрашња организација и престанак рада удружења и фондација.

Члан 2

Удружење је у смислу овог закона сваки облик добровољног повезивања више физичких или правних лица ради унапређења или остваривања неког заједничког или општег интереса или циља, у складу с Уставом и законом, а чија основна сврха није стицање добити.

Фондација је правно лице које нема своје чланство, која се оснива ради управљања одређеном имовином у јавном или заједничком интересу.

Удружења и фондације остварују царинске, пореске и друге олакшице за свој рад у складу са законом.

Члан 3

Удружења и фондације самостално одређују своје циљеве и дјелатности у складу с Уставом и законом.

Статут и дјеловање удружења и фондација не могу бити супротни уставном поретку нити усмјерени на његово насилно подривање, расприривање националне, расне и вјерске мржње и нетрпељивост или дискриминације забрањене Уставом и законом.

Циљеви и дјелатност удружења и фондација не могу укључивати ангажовања у предизборној кампањи политичких странака и кандидата, прикупљање средстава за политичке странке и кандидате и финансирање кандидата, односно политичких странака.

Члан 4

Удружења или фондације могу обављати дјелатност којом се стиче добит (привредну дјелатност) једино ако стицање добити није основни статутарни циљ удружења или фондације.

Вишак прихода над расходима остварен обављањем привредне дјелатности мора се инвестирати у основне статутарне активности удружења или фондације. Није дозвољена директна нити индиректна расподела вишка

прихода над расходима из привредне дјелатности оснивачима, члановима удружења, члановима управљачких органа, одговорним лицима, радницима, донаторима или трећим лицима.

Ограничење из претходног става се не односи на примјерене надокнаде нити на покриће трошкова у вези с остваривањем циљева активности утврђених статутом удружења или фондације.

Удружења или фондације могу обављати привредне дјелатности које су непосредно повезане с остваривањем њихових основних статутарних циљева и активности (сродне привредне дјелатности) без обавезе формирања посебног правног лица.

Удружења или фондације обављају привредне дјелатности које нису непосредно повезане с остваривањем њихових основних статутарних циљева и активности (несродне привредне активности) преко посебно основаног правног лица.

Ниједна одредба из овог члана неће ограничити имовину удружења и фондације из члана 35 овог закона.

Члан 5

Удружења и фондације подносе годишњи извјештај о раду и финансијски извјештај у складу са законом, другим прописима и статутом.

10. **Закон о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација** („Службени гласник РС“ број 19/25, објављен 5. марта 2025. године) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим законом успоставља се Посебан регистар непрофитних организација основаних у Републици Српској које финансијски или на други начин помажу страни субјекти (у даљем тексту: Регистар), политичко дјеловање и политичке активности непрофитних организација које их одређује као агенте страног утицаја, уређују услови и начин обезбјеђења јавности рада, те прописују друга питања у вези са радом тих организација.

Члан 2.

(1) Под непрофитним организацијама из члана 1. овог закона подразумијевају се удружења и фондациије, као и стране и међународне невладине организације основане и регистроване у Републици Српској у складу са Законом о удружењима и фондациијама Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске“, бр. 52/01 и 42/05), које у цијелости или дјелимично финансирају друге државе, њихови органи или њихови овлаштени заступници, међународне и стране организације, страни држављани или регистроване невладине организације које се финансирају из иностранства (у даљем тексту: непрофитне организације).

(2) Под страним субјектом подразумијева се влада, извршни орган друге државе или страна политичка странка, физичко лице које нема држављанство Босне и Херцеговине и пребивалиште у Босни и Херцеговини или правно лице или група правних лица која је организована, регистрована или основана по прописима друге државе или која има сједиште у другој држави.

(3) Влада друге државе означава извршни орган власти сваке државе осим Босне и Херцеговине.

(4) Страна политичка странка означава сваку политичку странку регистровану по прописима друге државе.

(5) Агент страног утицаја, у смислу овог закона, јесте непрофитна организација коју финансијски или на други начин помажу страни субјекти, а која се бави политичким дјеловањем или политичким активностима прописаним чланом 3. овог закона, као и другим активностима које се односе на политичко организовање и дјеловање усмјерено на угрожавање демократије, нарушавање интегритета Републике Српске, кршење Уставом Републике Српске зајамчених слобода и права и расприривање националне, расне или вјерске мржње и нетрпељивости.

Члан 5.

Материјали непрофитних организација који се објављују путем електронских медија, информационих и телекомуникационих мрежа или се на други начин дистрибуишу морају имати ознаку непрофитне организације.

Члан 8.

(1) Непрофитна организација обавезна је да поднесе пријаву Министарству, у року од 15 дана од дана пријема финансијских средстава или друге врсте помоћи од страног субјекта, на обрасцу пријаве који правилником прописује министар правде (у даљем тексту: министар).

(2) Подносилац пријаве обавезан је да о свим промјенама у свом дјеловању достави допуну пријаве у року од 30 дана од дана настанка промјене.

Члан 11.

(1) Непрофитна организација која је уписана у Регистар обавезна је да Министарству достави полугодишњи и годишњи финансијски извјештај са назнаком уплатиоца, висине дозначених средстава, врсте и износа накнаде и прихода изражених у новцу или другој вриједности, као и извјештај о утрошку средстава.

(2) Министарство доставља Пореској управи Републике Српске финансијски извјештај ради контроле финансијског пословања.

Члан 12.

Надзор над законитошћу рада непрофитне организације врши надлежни инспекцијски орган.

Члан 13.

Редован инспекцијски надзор над законитошћу рада непрофитне организације врши се једном годишње.

Члан 14.

Изузетно, ванредни инспекцијски надзор над законитошћу рада непрофитне организације спроводи се по представкама грађана, правних лица, јавно доступних информација, органа Републике Српске или на захтјев надлежног одбора Народне скупштине Републике Српске.

Члан 15.

Министарство прати активности непрофитних организација из члана 2. став 1. овог закона како на територији Републике Српске, тако и у другим дијеловима Босне и Херцеговине.

Члан 16.

У случају да непрофитна организација у свом дјеловању поступа супротно Уставу Републике Српске и прописима Републике Српске, дјелује и спроводи активности на начин како је то прописано чланом 3. овог закона, односно као агент страног утицаја на штету индивидуалних и других права грађана, или уколико Пореска управа Републике Српске утврди неправилности у финансијском пословању, Министарство доставља приједлог надлежном суду за забрану обављања рада и подноси пријаву против одговорних лица у складу са одредбама кривичног законодавства Републике Српске.

Члан 17.

На питања која нису прописана овим законом примјењују се одредбе Закона о удружењима и фондацијама Републике Српске.

Члан 18.

Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај непрофитна организација, која:

- 1) не обиљежи промотивни материјал у складу са чланом 5. овог закона,*
- 2) не поднесе пријаву или приликом подношења пријаве или допуне пријаве да нетачан податак у вези са уписом у Регистар из члана 8. овог закона,*
- 3) не достави допуну пријаве о извршеним промјенама у року прописаном у члану 8. став 2. овог закона,*
- 4) не достави финансијски извјештај из члана 11. овог закона.*

Члан 19.

(1) Министарство ће успоставити Регистар у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Министар ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о садржају и обрасцу пријаве за упис у Регистар из члана 8. став 1. овог закона.

Члан 20.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

11. При испитивању основаности захтјева за доношење привремене мјере Уставни суд полази од одредби члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 64 ст. (1) и (4) Правила Уставног суда.

12. Члан VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Уставни суд ће штитити овај Устав.

а) Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

- Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од сусједних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.

- Да ли је неки члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

Спорове могу покретати само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

13. Члан 64 ст. (1) и (4) Правила Уставног суда гласи:

(1) Уставни суд може, на сопствену иницијативу или на захтјев подносиоца захтјева или апеланта, да одреди сваку привремену мјеру за коју сматра да треба да је донесе у интересу странака или правилног вођења поступка.

[...]

(4) Поступак за доношење привремене мјере је хитан, а одлука ком се усваја захтјев за доношење привремене мјере је обавезујућа до доношења коначне одлуке Уставног суда.

[...]

14. Уставни суд подсјећа да је члан 64 Правила Уставног суда примјењив у случајевима у којима Уставни суд оцијени, на основу разлога и доказа о оправданости достављених уз захтјев за доношење привремене мјере, да је то у интересу странака или правилног вођења поступка, односно да би могле настати неотклоњиве штетне посљедице.

15. Прије свега, Уставни суд примјећује да регулисање подручја дјеловања непрофитних организација, укључујући и њихово финансирање и обавезе извјештавања, представља значајну област јер директно задире у основна права и слободе, као што су слобода удруживања, изражавања и заштита приватности. Ове области чине кључан сегмент демократског друштва, гдје невладине организације и фондације имају улогу у очувању плурализма, партиципације грађана и контроле власти. Управо због тога, регулација мора бити усклађена с највишим правним стандардима и не смије произвољно ограничавати права и слободе зајамчене Уставом Босне и Херцеговине и међународним конвенцијама.

16. Уставни суд даље запажа да се на основу увида у предмет регулисања Закона о удружењима и фондацијама Републике Српске и оспореног Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација може установити да је Народна скупштина оспореним законом настојала на посебан начин регулисати дјеловање и рад непрофитних организација основаних у Републици Српској које финансијски или на други начин помажу страни субјекти. У том погледу, Уставни суд, без прејудуцирања одлуке овог суда о меритуму захтјева, запажа да су садржај наведеног закона док је био у форми нацрта анализирали Канцеларија ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ODIHR) и Комисија Савјета Европе за демократију путем права (Венецијанска комисија). У саопштењу ОЕБС-а из 2024. године указано је да су у анализи закључили да је Нацрт закона у супротности „с Уставом Републике Српске и с Уставом Босне и Херцеговине, као и с многобројним међународним и домаћим обавезама у сфери поштовања људских права. Овим законом нарушава се слобода удруживања, која има пресудан значај за функционисање разноликих и инклузивних организација цивилног друштва, независних медија и бораца за људска права, који имају пресудан значај за здраво, партиципаторно демократско друштво. Успостављањем посебног регистра и наметањем оптерећујућих захтјева за непрофитне организације додатно се сужава демократски простор за дјеловање цивилног друштва, који је већ угрожен стварањем могућности за таргетирање, обесхрабривање и стигматизацију организација цивилног друштва, независних медија и бранилаца људских права“ (доступно овдје). Полазећи од општепознате чињенице да је рад невладиних организација у Босни и Херцеговини у највећој мјери финансиран од страних субјеката, Уставни суд сматра да се тим законом *prima facie*

успоставља разлика у поступању која може довести до дискриминације. Према томе, Уставни суд запажа да Закон успоставља диференциран третман непрофитних организација на основу извора њиховог финансирања, што може довести до дискриминације и несразмјерног ограничења основних права и слобода, нарочито слободе удруживања и изражавања. С обзиром на те околности, те да је рад организација цивилног друштва кључан за демократско друштво, а да је закон већ у фази нацрта био предмет озбиљних критика међународних институција, укључујући и ОЕБС и Венецијанску комисију, постоји основана правна сумња у његову усклађеност с Уставом Босне и Херцеговине и међународним стандардима људских права. Уставни суд, стога, сматра да постоје ваљане сумње да би оспорени закон могао нарушити људска права и основне слободе, што је у овој фази довољно да се утврди постојање „доказиве тврдње“ (енгл. *arguable claim*) за могућност наступања неотклоњивих штетних посљедица као услова да би Уставни суд разматрао захтјев за привремену мјеру.

17. Уставни суд указује да има овлашћења да усвоји привремену мјеру само ако постоји хитност, у смислу да се може нанијети ненадокнадива штета интересима који су предмет овог поступка. У том погледу Уставни суд, без прејудицирања исхода одлуке о меритуму, запажа да постоји изгледна вјероватноћа да ће се одмах након ступања на снагу Закона створити озбиљне посљедице за таква удружења и фондације. Обавеза регистрације у посебан регистар, означавање материјала, пријављивање страних донација и потенцијалне санкције могу имати тренутан учинак на рад организација, доводећи их у правну несигурност и отежавајући њихово дјеловање. Такве мјере могу резултирати смањењем активности организација цивилног друштва, њиховим гашењем или повлачењем донатора, чиме се угрожавају већ започети пројекти, а тиме и право на слободу удруживања и право на слободу изражавања. У складу с тим, Уставни суд сматра да постоји реалан ризик од ненадокнадиве штете. Ако се оспорени закон почне примјењивати прије доношења коначне одлуке, организације би могле претрпјети финансијске губитке, забрану рада или значајно смањење дјелатности. Њихов престанак рада и губитак повјерења донатора, нарочито страних, имао би дугорочне и неповратне посљедице. Чак и ако би Закон касније био проглашен неуставним, штета која је већ нанесена организацијама не би се могла једноставно исправити будући да би њихове активности биле прекинуте, чланови и запосленици могли би напустити тренутна запослења, а финансијска средства могла бити неповратно изгубљена. Због тога, Уставни суд сматра да постоји хитност у доношењу привремене мјере како би се евентуално спријечиле даљње штетне посљедице ступања на снагу оспореног закона.

18. С друге стране, оцјењујући могућност настанка штетних посљедица у случају привременог стављања оспореног закона ван снаге, Уставни суд запажа да је Закон о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација тек ступио на снагу. Према томе, Уставни суд сматра да би доношење привремене мјере, ако евентуално буде донесена одлука о неусклађености Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација с Уставом Босне и Херцеговине, такође спријечило негативне посљедице које би могле настати у случају када би надлежне јавне власти у Републици Српској наставиле да предузимају радње на основу тог закона. С друге стране, Уставни суд уочава да је област дјеловања непрофитних организација на јединствен начин већ регулисана Законом о удружењима и фондацијама Републике Српске који се примјењује од 2001. године и да је на основу тих одредби успостављен систем дјеловања непрофитних организација који у потпуности функционише. С обзиром на наведене аргументе, привремена мјера се намеће као разумно и оправдано рјешење како би се избјегла потенцијално несагледива штета те неповратне посљедице за организације цивилног друштва и основна људска права. Стога, Уставни суд сматра да, с аспекта непобитних интереса за правну сигурност, људска права и заштиту принципа уставности, усвајање привремене мјере има много више оправдања.

19. Узевши у обзир све наведено, Уставни суд сматра да је, у смислу члана 64 став (1) Правила Уставног суда, неопходно доношење привремене мјере којом се Закон о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација („Службени гласник РС“ број 19/25) привремено ставља ван правне снаге *ab initio* до доношења коначне одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине о поднесеном захтјеву.

20. У смислу члана 64 став (4) Правила Уставног суда, одлука о привременој мјери производи правно дјеловање од дана ступања на снагу Закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација („Службени гласник РС“ број 19/25) до доношења коначне одлуке Уставног суда.

21. На основу изложеног, одлучено је као у диспозитиву ове одлуке.

22. Уставни суд подсјећа на то да одлука о привременој мјери ни у којем случају не прејудуцира одлуку о допустивости, односно о меритуму поднесеног захтјева.

23. У складу са чланом VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине

Сеада Палаврић